

Nagyvárad Estilap

Főszerkesztő: MARTON MANÓ

Kiadóhivatal: Hegedűs Hírlapiroda
Szerkesztőség: Károly herceg (Szállási Dező)-utca 6.

Felelős szerkesztő: KATONA BÉLA

A Körös két halottja

Egy nagyváradai bérkocsis és egy ismeretlen nő különös öngyilkossága

A júliusi esőzések nyomán nő, dagad a Körös és félelemmel tölti el a magányos embert. De az áradó monstrum mintha hívogatna is: egyesek, szegény, halálraszánt emberek most viszik hozzá életüket — adóba.

Tegnap és ma két fiatal életet nyelt el a Körös felbőszült éhsége. Tegnap egy bérkocsislegény, ma pedig egy fiatal nő ugrott be a hullámok közé, hallgatván a titokzatos hívásra, amely az ismeretlen Halál tájékaról árad. A két öngyilkos hulláját ma délelőtt kivetette a víz, ismeretlen sorsok borzalmas vétojáéként.

Halálugrás a kishidról

Alig egy esztendővel ezelőtt két jóbarát, civiléletben bérkocsisok, elhatározták, hogy vidám mulatozást rendeznek. Be is tértek az egyik külvárosi borozóba ahol hamarosan akadt nő is a számukra. Éjfél körül a mulatozó fiatal emberek önagyságát közöskirándulásra invitálták. Az nem sokat kérette magát, mire harmasban konfliktus kiindultak az éjszakának. A Rhédey-kert sűrű lombjai alatt aztán mihén udvarolni kezdtek a lányok, aki kézzel-lábbal tiltakozott a kettős ostrom ellen. A felhevült ifjak végül is birokra keltek vele és erőszakkal kényszerítették megadásra.

A nagyváradai törvényszék a két bérkocsist egy hónapi fogházra ítélte. Aif Géza és Dajka Zoltán a börtönből való kiszabadulásuk után is fenn tartották a jóviszonyt egymással és szabad idejüket ugyszólván mindig együtt töltötték. Így történt tegnap délután is. Aif és Dajka együtt ittak egész délután. Este 11 óra után pedig Dajka kocsiával a Korzó-kávéház előtt várakozott. Egyszerre csak elébe toppant a barátja.

— Szerencsés Zoltán — fordult hozzá Aif — nem vinnél hozzám a lakásomra?

Dajka, aki jól tudta, hogy barátja súlyos idegbeteg, nem ellenkezett. Aifot odavette maga mellé a bakra és megindultak a kishid felé. A Szent László templom előtt aztán Aif hirtelen leugrott a kocsirol.

— Nesze — mondta kedélyesen — fogd a kalapomat.

Azzal, mintha tréfát akarna csinálni, vidáman a hid felé futott.

tott. Aztán visszakiáltott a barátjának:

... Isten áldjon meg!

És még mielőtt Dajka felszem ocsudhatott volna meglepetéséből, már a hid karfáján állott és hatalmas ívben átvette magát a korláton...

A szerencsétlen ember egy pillanát alatt eltűnt a habok között.

A különös öngyilkosságnak több tanúja volt. Rövid idő alatt hatalmas tömeg lepte el a kishidat, ugyanvira, hogy szinte mozdulni sem lehetett. Barbat rendőrtiszt vezetésével rendőrök rohantak elő, akik a partfal mellett haladva próbálták felfedezni Aifot, de hasztalanul. A Körös rohanó árja magával hurcolta s a szerencsétlen fiatalember nem bukkant fel többé.

Ismeretlen nő hullája a Körösparton

Délelőtt 10 óra. A Körösparton néhány járókelő nézi a Köröst, nézi, nézi és egyszerre riadtan mered egy pontra. Valami nehéz, sötét tárgyat cipel a víz s a következő pillanatban — nincs kétség benne — egy nő bukik a partra a hullámok sodrán. Egyszeriben nagy tömeg gyűl a partra. Vajjon ki lehet? Elő, hal-e a szerencsétlen teremtes? A kőkerítésen át egymás után másznak le a kíváncsiak a lejtős partra. Néhány perc múlva megjelenik a hatóság: Barbat rendőrkapitány és Popa tisztiorvos.

— Meghalt! — konstatálja az orvos — s a körülállók riadtan nézik a szálnalmas hullát.

Magastermetű, 25-30 év körüli nőnek látszik. Fekete haja csapzottan tapad a fejére, amikor fölemelik, kinyílik a szája, mintha a halálban is levegő után kapkodna. Fekete kartonruhája csurom víz, ruhájában, zsebében semmi felvilágosítás arról, hogy ki volt és miért halt meg a szerencsétlen. Az ujján aranygyűrű rajta nefelejts, eldobott életének ki tudja, micsoda emlékeztetője.

— Ó! hiszen én ismertem a szegényt — jegyzi meg egy asszony. — Arra láttam mindig Velence felé.

A nevét nem tudja senki.

— En egy félórával ezelőtt mintha a nagyhídon láttam volna — mondja egy ember: Seiter Gyula püspökii lakos.

Vajjon ki lehet?

Lélekszakditan szalad a partra egy nő.

— Jaj istenem, jaj istenem, hadd lássam!

S amikor meglátja a hullát, nagyot sóhajtva, megnyugszik.

— Azt hittem, hogy a zanyósom — közli remegve — mindig iszik, hiába mondom neki, hogy ne tegye. Attól féltem, hogy belesett a Körösbe.

~~~~~

Mária királyné Londonba érkezett

Bukarestből jelenti a Rador: Londoni szikratávirat jelenti, hogy Mária királyné tegnap este megérkezett Londonba. Az állomáson Ileana hercegnő, a román uralkodópár legkisebb lánya várta. Megjelentek a király-~~~~~

A nézők száma egyre nő. De az öngyilkost nem ismeri föl senki. Ujból átkutatják a ruháját s egy himzett fehér zsebkendőt találnak benne. „Paula”. Ez a monogram van rajta.

Aif Gézané is meg akart halni

Lapzárta után értesülünk arról, hogy kevés híján egy harmadik öngyilkosság is történt. Aif Géza az öngyilkos felesége ugyanis — meghallván férje tragédiáját — szintén be akarta magát vetni a Körösbe. Édesanyja azonban megakadályozta az öngyilkosság keresztülvitelében. A szerencsétlen asszonyt most lakásán ápolják.

Teljes a béke Jugoszláviában

A radikálisok és a kormánypárt paktuma

— Az Estilap eredeti távirata —

Belgrádból táviratozzák: Tegnap létrejött a végleges meg egyezés Radics és a Pasics-párt között. Radicsék részt vesznek a kormányzásban is, hat tárcát~~~~~

kapnak a kabinetben. A Radics-párt természetesen azonnal beszüntet minden ellenzéki mozgalmat.

Ujból letartóztatták Roboz Bélát

A budapesti Tábla a fogvatartásmellett döntött

— Budapesti tudósítók távirata —

Erdély egész újságolvasó közönsége jól ismeri Roboz Bélát, aki a békeben igen jó tollu újságíró volt. A forradalom alatt Budapesten kompromittálta magát és a forradalom leverése idején fivérével, Roboz Imrével együtt menekülnie kellett Budapestrol. Egyideig Csehszlovákiában szerepelt, de itt gyanus mozgalmakban vett részt, úgy, hogy innen is szöknie kellett. Kolozsvárra jött, ahol Roboz Imrével együtt az Új Ember című lapot szerkesztette. Azonban a románok vendégszeretettel is visszaélt. Abban a reményben, hogy Magyarországon már elfeledkeztek üzeméről, visszatért Budapestre, ahol azonban a régi bűnök miatt elfogták és törvényszék elé álli-~~~~~

tották.

A törvényszék hűtlenség bűntette miatt négy évi fogházra ítélte Roboz Bélát, akit azonban előrehaladott tudóbajára tekintettel, a védő indítványára szabadlábra helyeztek.

Az ügyész felfolyamodta a határozatot. A budapesti tábla tegnap megváltoztatta a végzést és elrendelte Roboz azonnali letartóztatását.

Azonban Roboz Béla megjelent a törvényszék kezelőirodájában, ügyvédjelöltnek adta ki magát és kérte, hogy adják ki az ügyiratokat tanulmányozás végett. Az irodatiszt felismerte, azonnal telefonált a rendőrségre és Roboz Bélát azonnal letartóztatták.

Iratkozzon be

a Hegedűs kölcsönkönyvtárba

Atlantic nyári mozgó

6 1/4 és 9 1/4 órákor

Apolló mozgó

6 és 9 órákor

Ma hétfőn utoljára

HARRY PEEL

Gyorsabb, mint a halál

címe 7 felvonásos idegizgató kalandorfilmben

Holnap, kedden először

DANTE

HIREK

Letartóztattak egy váradi futballistát

A nagyváradi királyi ügyészség megkeresésére az államrendőrség bünyügyi osztálya letartóztatta és az ügyészségi fogházba szállította Róth Józsefet, az Egyetértés bal hátfőjét, akit a nagyváradi törvényszék sirgyalázásért jogerős ítélettel husz napi fogházra ítélte. Érdekes, hogy Róth tegnap délután még résztvevő klubja bajnoki meccsén és többek között azzal a kijelentéssel inzultálta a bírót, hogy a NAC megvesztegette.

Letartóztatása után arra kérte Starrak kapitányt, hogy miután ma este a Sportszövetséghez van beidézve a tegnapi botrány ügyében, halassza el a letartóztatást holnapra. Starrak a külföldben plauzibilis kérelmet nem volt hajlandó teljesíteni és a sirgyalázó futballista már az ügyészségi fogházban pihen a tegnapi meccs izgalmait.

A mai zürichi nyitás

BERLIN	12275	PRAGA	152750
NEWYORK	51515	BUDAPEST	7255
LONDON	250550	BUKAREST	23750
PARIS	2410	BÉCS	7255

VARADI ARFOLYAMOK:

Magyar korona	326 áru	328 pénz
Osztrák shilling	3080	3075
Francia frank	1050	1045
Angol font	1036	1064
Svájc frank	4270	4265
Lira	308	798
Dollár	21825	21750
Cseh korona	651	648

Senzatió! Senzatió!
Az
Atlantic nyári mozgó
délután 6 órákor
előadást tart.

* **Bosnyák Gergely temetése.** Az igazságszolgáltatásnak egy érdemes munkását temették el ma délelőtt: Bosnyák Gergelyt, a nagyváradi-vidéki járásbíró iroda-főtisztjét és végrehajtóját. Hatvan évet élt és ebből több mint négy évtizedet töltött az igazságszolgáltatásnál. A törvényszék épületére felhúzták a gyászlobogót.

* **Orvosi hír.** Dr. Adonyi Jenő fogorvos hazaérkezett. — Rendel. d. e. 10—12-ig, d. u. 3—5-ig. (Katholikus Kör.)

* **FELESÉGEM BABAJA** francia operett bemutatója, szombaton este.

* A Katolikus Misszió Társulat Rhédey-kerti ünnepélye. A nagyváradi Katolikus Misszió Társulat kezdeményezésére a katolikus jótékonyképző egyesületek tegnap a Rhédey-kertben nagy szabású népünnepélyt rendeztek amely fényesen sikerült, s takaros összeget jövedelmezett jótékony célra.

Szokatlan hangok a nagyváradi kritikában

A nagyváradi sajtó egyes orgánumaiban szokatlanul brutális hang hatalmasodott el az utóbbi időben. Egyes színházi rovatvezetők egzisztenciákat romboló szoros támadása kényszerít el hátrító mozdulatra bennünket. — Ezek a támadások a színház több kedves művésznőjét érintik, akik mindenképpen rászorulnak a védelemre, különösen az Estilap részéről, amelyet soha nem érhetett vád, hogy a kritikáit elfogultság, vagy egyéb mellékkörülmény befolyásolta volna. Tiltakozunk a nagyváradi kritika időnként való nivótlan-sága és brutális hangja ellen, amely mindenképpen alkalmas arra, hogy a közönségben a kritika objektivitására vetett bizalmat megingassa. Az Estilap nem egy alkalommal mondta meg a véleményét az ideai színházi szezon teljesítményeiről. Ma sincs jobb véleményről róla.

Egy évvel ezelőtt más apropóból foglaltunk állást a nagyváradi kritika ellen. Akkor a másik véglet, a túlzott jóindulat, a szuperlatívuszok edes mérge ellen tiltakoztunk. Amely épen annyira veszélyezteteti egyfejlődés-képes művész jövőjét, mint a sárbatiprás, a teljes lebecsülés, vagy agyonhallgatás. Emlékezzünk vissza. A Nagyváradi Napló kritikusa egy rokonszenves nagyváradi festőt így ünnepele:

— Bátran mondhatjuk, hogy ez a csodálatos művész az öt legnagyobb európai festőművész között foglal helyet.

Ugyancsak a Nagyváradi Napló kritikusa könyvkritikájában a legnagyobb magyar író zseninek nevezte ki az egyik ismert nagyváradi író. Hát ugyebár, nem csoda, ha az ilyen komolytalan „kritikák” után a közönség tájékozódása teljesen bizonytalanra vált. Hogy valakinek, mielőtt ilyen sort leír, ne

Senzatió! Senzatió!
Az
Atlantic nyári mozgó
délután 6 órákor
előadást tart.

* **FELESÉGEM BABAJA** francia operett bemutatója, szombaton este.

jusson eszébe Petőfi, vagy Jókai, vagy Szabó Dezső? A Nagyváradi kritikusa viszont angyalá magasztosította a társulat egész kezdetleges technikájú művésznőjét, aki Nagy Katalint játszotta. Miért ez a rendkívüli lelkesedés egy segédszínésznőért, akit alán csak évek hosszú, türelmes munkája emelhet fel az objektív elismerés felőli közé? Hogyan fog az igen tisztelt kritikus úr megemlékezni Varsányi Irénről, ha egyszer idejön Nagyváradra és ki fogja elhinni a kritikusként, hogy Varsányi Irén nagy művésznő? Szembehelyezkedni a közönség véleményével nem lehet a kritika célja. Sőt. A kritikának magyarázatát kell adni, mi az, ami tetszik és miért nem tetszett valami.

A Nagyváradi kritikusa ezt nem tudja. Nem először kockáztatja a saját reputációját azzal, hogy különvéleményt jelent be, amelynek tendenciája kissé talán gondolkodóba ejti a közvéleményt. Az utóbbi időben három urinó került könyörtelen pennája alá. Petrőczy Alice, Betegh Béby és Horváth Mici. Először Petrőczy Alice értékét igyekezett alábecsülni, pedig Petrőczy Alice talentumával, szépségével s zengő organumával kétségtelenül komoly figyelmet keltett magára. Aztán a szombati Nagyváradban triviálisan, egészen szokatlan brutalitással támadja Betegh Bébyt és Horváth Micit, akik Nagyváradi Sarcyának egyszerűen nem tetszettek és ezért a nagyváradi közönség és a színház igazgatósága most már aztán vonja le a következtetéseket. Furcsa. Igazán nem tudjuk megérteni, mi adhatott impulzust ezekhez a támadásokhoz. Betegh Béby tizenöt forró estén tele ház előtt, nem beszélve előző sikereiről, játszotta a Halló Amerikát, nem közönséges feltűnést keltve Nagyvárad-

Dorian Terrasse 9 órákor Dorian filmszínház 6 órákor

Ma, hétfőn utoljára

Kacagtató vigjáték műsor

8 nevetetű felvonás.

Írta, rendezte és játssza

Mac Sennet.

Idomított elefántok, kutyák, krokodilok, macskák és teknős békák.

don és hat zsufolt ház előtt Kolozsváron, ahol a lapok egyöntetűen megállapítják nagy sikerét. Ugyálszik Kolozsváron is vannak kritikusok, nemcsak Nagyváradon. Horváth Mici ellen pedig, aki a nagyváradi színház legszerényebb, legdisztigáltabb tagja, akinek a Nétás kapitány példátlan sikere első sorban tulajdonítható, aki ellen az elismerésen kívül soha egy karcot sem ejtett a nagyváradi sajtó, nem tudjuk, mi lehet a Nagyváradi színházi rovatvezetőjén keresztül a közönség kifogása. Ha ugyan ő az aki ebben a kérdésben a közönséget képviseli. Mi tudjuk, nem ő és a közönség is így tudja. Ugyálszik valami természetes animozitás buzdítja a Nagyváradi színház bírálóját az urnák ellen. Elvárjuk, hogy legközelebb Jósika Micit támadja meg, aztán Gróf Lászlónét, Hnyadi Jucit, szóval a színház környéki összes urihölgyeket.

De a legkülönösebb az inkriminált cikkben, hogy a kitűnő operett együttest kritizálja, míg a szóval sem emel kifogást a társulat egyes drámai tehertételei ellen. (—n.)

* **Pozsonyi Jenő festőművész** legújabb studiumaiból és párisi tanulmányutjában készített festményeiből egy kollekciót állított ki Kornweisz képkeretező üzlet helyiségében. — A műértő amatőrök figyelmét bátran felmerjük hívni erre a kiállításra.

Senzatió! Senzatió!
Az
Atlantic nyári mozgó
délután 6 órákor
előadást tart.

* **Házassági hír.** Haumann Helén urasszony és Gottlieb Gyula f. hó 8-án szerdán délután 4 órákor tartják esküvőjüket. Piata Mihail Viteazul (Nagypiac-tér) 14. sz. alatt, melyre rokonaikat és ismerőseiket ezúton meghívják.

Központban

3 szobás modern lakást azonnalra lelépéssel keresek. Cim a Hegedűs Hirlapirodában. 1822

„Nem más az érettségi, mint szeszélyes játék“

EGY NACIONALISTA ROMÁN LAP CIKKE AZ ÉRETTSÉGI TÖRVÉNY BURKOLT INTENCIÓJÁRÓL.

Bizonyos román politikai körök és a bukaresti sajtó egyrésze különböző unos-untalan hangzatos vádakkal állt elő, amikor az erdélyi magyar sajtó Anghelescu dr. közoktatásiügyi miniszter érettségi-törvényét életképtelennek, a fiatal tanulók szellemi és lelki adottságait semmibevevőnek és általában pedagógiai abszurdumnak mondotta. Alex Anghelescu nem állotta ki a tűzpróbát: ezt bizonyítják azok az eredmények, amelyek Erdély minden középiskolájából — kisebbségiből és románból egyaránt — az érettségi vizsgákról beérkeznek. A szomorú gyakorlati eredmény láttára a szélső nacionalista román sajtó is kezd észretérni. Erre vall legelőször az a cikk, amely a *Beiusul* — tehát kimondottan a szélső nemzeti alapon álló orgánus, — legfrissebb számában „*Bacalaureatul*“ címen jelent meg. A cikk többek közt ezt írja:

— Nagy-Románia megvalósulása óta az az eszme izgatott bennünket legjobban, hogy ifjúságunk számára mentül tágabbra nyissuk az iskola kapuit. A legeldugottabb tanyán sem beszélnek másról, mint az iskoláról és megint csak az iskoláról. A városokban újabb és újabb liceumok nyíltak, hogy a világosságtól addig elzárt ifjak áradatát befogadhasák. Az állam is megtett mindent, amit csak tehetett, hogy megkönnyítse az utat a szegények és a jók számára; bőségesen adott ösztöndíjakat. Ennek az egészséges áramlatnak az adott hatalmas lökést, hogy az állam és a társadalmi élet különböző funkcióiban mutatkozó hiányok pótlása céljából minél több intellektuális szükség.

— De ime, jön egy törvény, amelyet élesen kritizáltak: az érettségi törvény — és lerombol mindent, amit eddig építettek. Azon a módon, ahogyan az idén alkalmazták, cinikusan és lázítóan kiált felénk: „*Vissza! Maradjatok az eke szarvánál!*“

Majd miután az érettségi vizsgák szomorú eredményeit ismergeti, ezt írja a *Beiusul*:

— Így aztán Románia nyugati részének liceumait megbélyegezték — kimondván, hogy képtelenek az ország számára értékes elemeket adni. Ebbe a sorba tartoznak a mi belényesi liceumaink is, amelyeknek egyike, a *fiu-liceum közel egy évszázad óta nehéz körülmények közt tartotta meg a román kultúra fáklyáját és — nemzeti, s vallásos szempontból, — mely két feltétel oly szükséges az ország jövőjéhez — a legjobb karaktereket adta:*

— És mi, kik e lapnál dolgozunk, fájdalmasan érezzük, hogy újból seb támad lelkünkön. A politika ismét barrikádokat akar emelni közénk és az okiráltság közé. Az érettségi bizottságokba küldött testvéreink, mint peda-

gógusok lerombolhatták volna a barrikádokat és gyöngédséggel lehetetlenné tehetnék volna az

Hatályon kívül helyezték az új munkaszüneti törvényt

A régi rendeletek vannak tovább is érvényben

Ma kellett volna életbeléptetni a munkaszünetről szóló új törvényt, amelynek egyes intézkedései igen közelről és felette súlyosan érintették a kereskedők és vállalatok existenciális érdekeit.

Az érdekelték több ízben kísérletet tettek a kormánynál, hogy a rendelet megváltoztatását kieszközöljék, vagy legalább annak életbeléptetését elhalasztassák, míg egy normális megoldást nem konstruálnak.

A munkaügyi miniszter azonban ismételen kijelentette, hogy már nem áll módjában változtatásokat eszközölni. Most azonban a kereskedők akcióját mégis siker koronázta, mert tegnap reggel távirati utasítás érkezett a rendőrprefekturára, amely ki fejezte: elrendeli, hogy

a munkaszünetről szóló új törvény egyelőre nem léptetendő életbe.

A változással kapcsolatosan, — amely bizonyára széles körben fog megnyugvást kelteni — megkérdeztük Catana Aurél rendőrprefektust, aki az *Estilap* munkatársának a következőket mondotta:

— Egyelőre csupán annyit áll módomban közölni, hogy a munkaszünetről szóló új törvény életbeléptetését a minisztertanács hatályon kívül helyezte. Tehát ennek következtében — míg más utasítást nem kapunk — továbbra is a régi munkaszünetre vonatkozó intézkedések az irányadók.

Ez az utolsó pillanatban érkezett rendelkezés sok aggodalmat okoztat el Nagyváradon. Kereskedők egész tömegén vett erőt már a kétségbeesés. Különösen a sok és apró szatócsüzletet tettené volt a főnkre például az az intézkedés, hogy a déli időben két órán át zárva kell tartania. Hiszen a munkás, amelyiknek az időben volna alkalma aprólékos szükségleteit beszerezni, a munkaszüneti rendelet kedvéért a rendes munkaidőben nem hagyhatja ott a helyét. Mikor ő ebédszünetet kap, minden boltotcskát bezárnak. Egy falat kenyert se vásárolhat. Ugyan így van este is. Aztán ott vannak a bodegák. Ha ezeknek este nyolc órákor be kell zárni, azt jelenti, hogy mindenkit a vendéglők karjaiba akarnak sodorni. Hisz ezeknek akkor kezd csak látogatója lenni, mikor a hentes és egyéb üzleteket már bezárták. Ezekre nézve egyenesen tragikus lenne ez a rosszakaratu

„uralkodókról és elnyomottakról“ szóló véleményét.

— Lázár Györgynek és a részgátba elszármazott más erdélyieknek emléke talán mégis több melegséget és megértést követel számunkra, mert mi népünknek tökéletes lelki egyetlést kívánjuk.

Azonban az érettségi csatlódást szerzett nekünk. Nem más az érettségi, mint szeszélyes játék. És a szeszélyes játékok semmiféle hasznát sem hoznak a jövőre.

— Azt hisszük, a törvénynek mégsem lehet ez az intenciója.

zárórendszer. És egyáltalán, van-e üzletág, amelyet valamelyik pontja a rendeletnek nem érint súlyosan? Bizony alig van. Éppen ezért minden város rendőrségénél a közigazgatási ügyosztálynak sürgős memorandumot kell felterjesztenie a munkaszü-

neti törvény ellen. Várad kereskedelmét veszélyeztető rendelkezést illetően. — Catana rendőrprefektus felhasználja azt az időt, amely a mostani hatályon kívül helyezés és az elkövetkező életbeléptetés között eltelik.

TANULNI KELL!

A várad polgár új kötelességei

— Szerkesztő ur, megtanulta Ön már a mai leckéjét?

— Micsoda leckét? Nem vagyok én kisdíák.

— Könnyű a kisdíákoknak. Ők napról-napra bemagolják a feladott penzumot. Ha szorgalmasak, levizsgáznak és fellephetnek a felsőbb osztályba. Ha hanyagok, elbuknak. De nekünk, szegény felnőtteknek mindennap akad valami tanulni valónk, anélkül, hogy jó kalkulusra számíthatnánk.

— Nem értem, mire céloz. Beszéljen világosabban.

— Szórolszóra úgy van, ahogy mondom. Én már esztendő óta nem fogok ki a tanulásból. És mindig akad valami új tantárgy?

— Micsoda tantárgy?

— Mindenféle. Legelőször is a nyelv

vet kellett megtanulni. Ugye honpolgári kötelesség mindenkinek az anyanyelvet beszélnie?

— Természetesen. Azonfelül egész tenciális érdeke is.

— Én is úgy gondolkodtam. Több mint egy esztendőig magoltam a román nyelvet. A középiskolában sohasem voltam ilyen szorgalmas. Ma már megérték mindent és elég folyékonyan beszéltek.

— Ugye van ezzel a legtöbb ember.

— Azután jött a geografia. Újjá rajzolták a térképeket. Hiába voltam jeles az érettségim földrajzból, az egész tudásom egy fabatkát sem ért. Nem művelt ember az, aki nem ismeri Európa földrajzát. Én három hónap alatt tanultam meg.

— És most tudja?

— Kikérek magamnak minden szemeslyeskedést. Jött az alkotmánytan.

— Ön megtanulta az alkotmánytant is?

— Tudom. Annyira, mint egy aktív politikus. De mondhatom, nem sok hasznát veszem. Sokkal értékesebb volt az, hogy számtant is tanultam.

— Számtant is?

— Meglehetősen gyenge voltam az alapműveltségben. De márkaspekuláció, a valutázás alaposan megtanított a matematikára. Ma már például pontosan tudom, hogy mindig csak rosszabbra számíthatunk.

— Mit tanult még?

— Jogot, történelmet, erkölcsant és utaneveket.

— Utcaneveket?

— Ez a legnehezebb tantárgy. Mert sohasem lehet elkészülni vele. Az új utcaneveket — becsületesen bevallom, — még nem is ismerem eléggé. És ez, némileg szerencsém is.

— Miért?

— Mert az utcanevekben nem lehet bízni. Olyan változékonyak, mint az időjárás. Alig két hónapja, hogy felszegezték az új, imponálóan elegáns, emaillozott, fehér táblákat. De a táblák már is megunta őket.

— Megunta?

— Igen. A legutóbbi ülésen elhatározták, hogy újakeresztelik az utcákat. Minden utca új nevet kap a legrövidebb időn belül.

— Miért?

— Kérem, Szerkesztő ur, sohasem kérdezze tőlem, hogy miért? Ön mindig az okokat kutatja, nekem pedig annyi tanulni valóm van, hogy filozófiával nincs időm foglalkozni. Elégdek meg azzal a ténnyel, hogy megint új táblákat fognak kiragasztani az utcákra és a házakra. Néhány hétig, — míg az átmenet tart, — megint elkésve fogja megkapni a postáját és megint nehezen fog tudni eligazodni a városban. De majd megszokja ezt is. Nehezebb feladata lesz a telefonszámokkal.

— A telefonszámokat is reformálják?

— Ezt nem értem egészen tisztán, de úgy olvastam a lapokban, hogy a telefonszámokat is megváltoztatják. Valami új találmány ez, mert állítólag ezzel a telefonmizériát meglehet szüntetni.

— Min alapszik ez az új felfedezés?

— Mondom, ehhez nem értek. De a technikai fejlettség mai korszakában minden lehetséges. Reám csak az tartozik, hogy sürgősen el kell felejtennem azt a tizenöt-husz telefonszámot, amelyet már nagynehezen bemagoltam és újakat kell helyettük tanulni.

— Miért kell kívülről tudni a számokat? Hiszen van telefonkönyv.

— Van, de mikor lesz kész az új? És mikor fogok tudni benne eligazodni? Mert az is egy külön tantárgy volt: „Tájékozódás a telefonkönyvben“ — Igazán sajnálom azokat, akik most érettségiztek.

— Sajnálja őket?

— Igen, mert azonnal hozzá kell fogniok újra a tanuláshoz. Nyelvekben, földrajzban, geográfiában sokkal többet tudnak, mint mi. De nagyon lemaradtak az utcanevekben, a telefon

számokban, a devizamatematikában, a közgazdástásban és más sok-sok nagyfontosságú tárgykörben, amelyből mindennap nehéz leokéket ad fel a felneveltek számára az élet.

—drb.

Mindannyiunk érdeke jó, olcsón ruházkodni!

1 m. valódi francia mosó delain	Lei 46.—
1 m. prima cernazefir	40.—
1 m. békebeli liliumvász	54.—
1 m. svájci himzett batist	60.—
1 m. fehérenművász I-a	40.—

Állandó nagy raklár cipő-vásznak és belésárúknak

Witrael Vilmosnál

Strada Avram Ianou (Kossuth-utca) 2. Sas-kávéházzal szemben. 1703

PERZSASZŐNYEGEK részletfizetésre is kaphatók **Sternbergnél** Bul. Regele Ferdinand 14. 1803

Olcsó árak!

Gummi kabát prima gummizással Lei 900

Gummi kabát elsőrendű duble anyagból 1080

Haas Lipót

LINOLEUM gyári raklárában

Oradea Mare, Bul. Reg. Ferd. 5

Lerakalok: 1662

CLUJ: Str. Universității
TIMISOARA: Bulv. Reg. Ferdinand 7.

Tavaszi szövet

különlegességeink felöltőkre, öltönyökre megérkeztek.
Olcsó szolid árak.

Havas és Grünfeld
posztó áruház, Avram J. (Kossuth)-u. 8

FEST! TISZTIT!

Kalinovcsán

Zöldfa-passage 81

MOS 1404 VASAL

ZONGORÁK részletfizetésre kaphatók **Sternbergnél**, Bulevardul Regele Ferdinand No. 14. 1803

Fürdődressz, Harisnya, keztyű, trikók nagy választékban és legolcsóbban

SZENSZKI MIKLÓSNÁL

Sas-passage.

Értesitem a n. é. közönséget, hogy elsőrendűen berendezett

komlóskenyér-sülődémet

a Str. Gen. Holban (Széles-u) 29. a.

megnyitottam

Naponta friss, kltünő ízű kenyér kapható Viszonteladók árkedvezményben részesülnek. Privát sütési 8 és 11-kor fogadok

Zsikics pékmester, General Holban (Széles)-u. 29. 1737

Fényképészeti cikkek
Özy. Petri Árpádné

legrégibb látszerész üzletében kaphatók. — Stepper cukrászda mellett. 1690 Bulevardul Regele Ferdinand 9.

Szenzáció! Volt MISSIR Au Printemps áruház

Rendkívüli olcsó árleszállítás!

1 m. I. Schiffon	Lei 28'—
1 m. Batiszt minden színben	Lei 29'—
1 m. mosó Crepp	Lei 33'—
1 m. fél gyapju Delén	Lei 39'—
Kartonok óriási választékban	Lei 42'—
1 m. duplaszéles batiszt	Lei 69'—
1 m. duplaszéles Grenadin	Lei 54'—
Zefirek gyönyörű színekben	Lei 49'—

Ezen rendkívüli olcsó árak csak néhány napig lesznek

Au Printemps áruház

volt MISSIR

Royal kávéházzal szemben

Színház

Hétfő délután fél 4-kor Halló Amerika mérsékelt helyárrakkal.

Hétfő este: Román előadás.

Kedd este fél 9-kor: Szerelm vására, Harasztos Gusztáv, a budapesti Nemzeti Színház művésznének vendégfellépte.

Csütörtök: Román előadás.

Péntek este fél 9-kor: Rómeó és Julia, Harasztos Gusztáv, a budapesti Nemzeti Színház művésznének vendégfellépte.

Szombat délután fél 4-kor: Halló Amerika operett revü ujdonság, mérsékelt helyárrakkal.

Szombat este fél 9-kor: Feleségem babája, operett ujdonság először B. bérlet.

Vasárnap délután fél 3-kor: Halló Amerika operett revü ujdonság, mérsékelt helyárrakkal.

Vasárnap délután fél 6-kor: Szerelm vására, Harasztos Gusztáv, a budapesti Nemzeti Színház művésznének vendégfellépte, mérsékelt helyárrakkal.

Vasárnap este fél 9-kor: Feleségem babája, operett ujdonság másodszor.

Hétfő este fél 9-kor: Feleségem babája, operett ujdonság harmadszor. A bérlet.

Az Eladott menyasszony váradai bemutatója

A komoly muzsikában szegényes színházi szezon végén még is akadt valami finom és disztíngvált élvezni való. Ez a második opera-est, amelyet hallatlan erőfeszítéssel műsorra tudott tűzni a direktció, csak buszeztetéstől ébreszt. Felelevenedik emlékünkből a csak néhány év előtti nivó, s akkor fájó érzéssel kell megállapítani, örülünk annak, ami van. Minden szépsége és sikere mellett ez az igazság a szombat esti bemutató kapcsán.

Szmetana kedves és üde muzsikája operáját, az *Eladott menyasszonyt* hozta színre a di-

rekció. A vigopera előadását a Marcus-pár fellépése tette lehetővé. Marcus Ritta imponáló tehetsége és ragyogóan csengő hangja, Marcus István ma is erőteljes és helyenként lírai finomságú énektudása és *Bihari Sándor* zengő baritonja mindmennyi vezető szereplője az operának. Kivülük *Biczó Margit*, *Tóthné Pogány Janka*, *Beregh* és *Galambos Elemér* egészítették ki igyekezettel az együttest. A rendezés stílusa nem hagyott fenn kívánni valót, s ez *Gróf László* rendezői érdeme. A zenekart és az aránylag jó kórust *Várad Aladár* vezette.

Az opera előadása előtt *Guttmann Miklós* tartott bevezetőt. Ismertette Szmetana tragédiába hajló életét, zeneköltői zsenijét és azt az örök üdéséget, ami kompozícióit csakugy, mint ezt a vigoperát átlengi.

Halló Amerika. Ma délután tekintettel arra, hogy este román előadás lesz fél 4 órai kezdettel kerül színre a Halló Amerika kiállításos látványos s táncos operett revü, mely néhány hét múlva tovább folytatja az erdélyi városokban diadalmaskodását. A ma délutáni, a keddi esti, szombat délutáni és a vasárnap délutáni előadásokon a Halló Amerikának mind a 17 képe színrekerül az összes művészek és görölök fellépésével. Vetítésre kerül a *Nászéjszaka* című film vígjáték is, amelyen a közönség igen jól mulatott minden eddigi előadáson. A Halló Amerika előadásai iránt még most sem csappant meg a közönség érdeklődése, aminek az a magyarázata, hogy ennyi szépet és újszerűt egyetlen színdarab sem tud egyszerre nyújtani.

Feleségem babája. Szombat este egy rendkívül mulatságos, kacagtató és fülbemászó muzsikájú operettet a Feleségem babáját mutatja be a színház operett együttese. Ennek a rendkívül szellemes, komikai helyzetekben gazdag operettnak igen nagy sikere lesz, mert

nem fog elmúlni egyetlen perc sem a nézőtér harsogó kacagása nélkül. A Feleségem babája főszerepeit Horváth Mici, Kertész Mancsi, Gál Piri, Fratta, Sós és Stoll játsszák. Az operett ujdonság szombaton B. bérletben, vasárnap este bérletszűnetben, hétfőn pedig A. bérletben kerül színre.

Délutáni előadások. Szombaton délután fél 4 órakor és vasárnap délután pedig fél 3 órakor kerül színre a Halló Amerika című nagyszerű revü, vasárnap délután fél 6-kor pedig mint jeleztük Harasztos Gusztáv vendégfellépésével a Szerelm vására megy a legjobb szereposztásban, mérsékelt helyárrak mellett.

Harasztos Gusztáv vendégjátékai. A budapesti Nemzeti színház egyik legtehetségesebb művésze, Harasztos Gusztáv vendégszerepel a héten színházunkban, még pedig szerdán a „Szerelm vására”, pénteken este pedig a „Rómeó és Julia” fő szerepeiben. Harasztos Gusztáv Nagyváradról indult ki és futotta be egész fiatalon a legnagyobb színészi karriert úgy, hogy ma már a budapesti legelső színháznak dédelgetett színésze. Nagyvárad közönsége meleg szeretettel fogja szívére ölelni azt a férfit, aki mindig csak elismerést és dicsőséget szerzett ennek a városnak. A vendégművész a Szerelm vására vasárnap délutáni előadásán is fellép. Mind a két darabban a drámai együttes legkiválóbb tagjai, Jósika Mici, T. Pogány Janka, H. Körösi Juci, Tóth Elek, Kabos, Hevesi és Madas lesznek a partnerei a vendégművésznek.

VEGYILEG TISZTIT, MOS, VASAL BORGOS

VEGYTISZTÍTÓ
BAZÁR-ÉPÜLET, SZÍNHÁZ MELLETT

Amzel ulóda, Stern Sámuel

שמרענא ארטה. כשר

étterem, Piața Mihai Viteazul (Nagy-piac tér) 7. ujonnan átalakítva és megnagyobbítva megnyílt

Abonenseket, társas estélyek és lakodalmak rendezését olcsón vállalom

Kiárusítás !!

Játékokat

Utazókosarakat

más vállalkozás miatt minden elfogadható áron kiárusítjuk

Farkas áruház

Str. Nicolae Jorga (Zöldfa-u.) 5.

Tisztelettel értesitem a n. é. közönséget, hogy a Strada Nicolae Jorga (Zöldfa-utca) 10 alatti

orth. כשר éttermet

ugyanezen házban az udvarba helyeztem át. Izletes konyha. — Szives pártfogást kér 1525

Özy. Grósz Adolfiné vendéglős

Lakodalmak rendezése és abonama a legolcsóbban

Fölépült a szeretet hajléka Váradon

Román és magyar papok testvérisége — „A szeretet nyelvét mindenki megérti”

Ezerkilencszáz évvel ezelőtt megszűnt az eszme s ma az Urnak 1925. esztendőjében gyűlölet és értetlenség választja el egymástól az embereket. A gazdasági ellentétek, a politikai és vallási türelmetlenség kataklizmájában — egyszerű emberek szívében — azonban itt-ott ma is él az eszme és mint a pislá láng az éjszakával, úgy küzd az ideáltalan lelkes sötéttségével. S az egyszerű emberek most Váradon is fölépítették a szeretet hajlékát. A Lebedei (Hattyu) utca 35-a. számú ház udvarán szerény kis fabódé mindössze, de hatalmas templomná tágul a hozzáfordulóknak nagy-nagy hitéből. A bejáratnál egy kis imaasztal, szemben az ajtóval pedig négy arkép mintegy a felekezeti béke szimbólumaként: Ciorogariu Román orthodox román püspök, Balthazar Dezső református püspök, dr. Karácsonyi János, a törtenettudós és dr. Kecskeméti Lipót főrabbi. A falakon pedig idézetek:

„Egy az ur, egy a hit, egy a kezeszség (Pál apostol.)

„Ez az én parancsolatom, hogy egymást szeressétek.” (János evang.)

„Vajjon nem mindnyájunknak egy atyja vajyon?”

Ime az evangélium szavai. S a szűk kis udvarban és imaházban elhelyezkedett hívők arcán az evangéliumi szeretet békéje. Fölzendül az ének: iparosok, munkások és földművesek, férfiak és asszonyok, öregek és ifjak, magyarok és románok mind-mind együtt éneklnek. Aztán a pap beszél: dr. Gyenge János, az „Evangéliumi munkások erdélyi szövetségének” nagyváradi vezetője, az „Ima és kulturház” fáradságtalan létrehozója.

Beakarunk kapcsolódni abba a mozgalomba — ugymond — amely Londonból indult ki, s amely a püsztoló világ romjainak egy templomi és vallási korlátokon felülálló testvériséget akar bevinni a lelkekbe. Ez a mozgalom nem helyezkedik szembe az egyházzal, nem akarja az embereket a templomoktól elhódítani, sőt inkább olyanokat akar a vallás számára megnyerni, akik mindeddig kívül álltak azon.

Hogy mi ez a mozgalom. A lelkek ápolása, a szeretet hirdetése és az evangéliumi tanok magyarázása. Szegény emberek istápolása testben és lélekben egyaránt: dr. Gyenge János és a felesége szinte különös hivatottságra valóan foglalkozik amaz egyszerű emberekkel, akik a szeretet hajlékát fölkeresik. Számtant, mértant, írást, kézimunkát is tanulnak a bibliai leckék mellett s a közadakozásból előteremtett alaphoz ingyen orvosi segítyt is kapnak — ha betegek. Egyszerű, szegény emberek hajléka ez a ház, ahova a tanítónő, a nagyszalontai nyugdíjas vasutas, meg a zsilvölgyi munkás. Az evangéliumi munkások erdélyi szövetsége dr. Kecskeméthy Istvánnal és dr. K. Tompa Artúrral az élen, a vallásiügyi miniszter engedélyével, a hivatalos református egyháztól függetlenül végzi misszióját, amely végeredményben a hivatalos egyház munkáját segíti elő.

Mindenki hitét és nyelvét tiszteljük — halljuk a prédikációt. — Senkit sem akarunk vallásából elteríteni, akár keresztény legyen, akár zsidó, akár magyar, akár román.

Szeretnünk kell Izrael népét is — mondja végül dr. Gyenge — mert be-

lőle váltak ki a mi nagy prófétáink s az Ur Jézus Krisztus is az ő törzséből származott.

A szeretet prédikátorának szavaira ismét fölzendül az ének. Bibliai zsoltár az egyszerű emberek ajkán. S utána dr. Maghier Aurél orthodox román püspökhelyettes, szentszéki ülnök beszél. Egyházának és nemzetének kiváló reprezentánsa: ő is eljött az egyszerű

A zsidó liceum záróünnepélye

Szilas Izidor igazgató érdekes beszámolója a vizsgaeredményekről

Sulyos megpróbáltatások éve volt az iskolai év, amelyet tegnap bensőséges ünnep keretében zárt le a nagyváradi zsidó liceum tanári kara és tanuló ifjúsága.

Az ünnepség reggel 9 órakor istentisztelettel kezdődött, amelyen Funk organikusérete mellett Weisz főkanonik énekelt néhány zsoltárt, sok művészi készséggel. Kecskeméti Lipót dr. főrabbi beszédet intézett a tanárokhoz és a diákokhoz. Megköszönte a tanároknak azt az odaadó, fáradtságos munkát, melyet a jövő generáció nevelése körül kifejtettek, majd a diákoknak kívánt kellemes vakációt, egyben figyelmeztette őket a nagy feladatokra, melyekkel ezután szembe fognak kellük.

Az ünnepség a zsidó liceumban folytatódott. Először Kertész Jakab zenei tanár dirigálása alatt a növendékek zenekara eljátszotta a királyhimnusz, amelyet a közönség állva hallgatott végig. Azután Szilas Izidor igazgató elmondotta évzáró beszédét.

— Egy küzdelmes és fáradtságos év végére jutottunk — ugymond — maga ez a szó, hogy: küzdelmes és fáradtságos, — feltűnő az iskola életében. Az öreg emberek szokása azt mondani, hogy a múltak értékesebbek, szebbek és nehezebbek voltak, mint a jelen. Ebből látszik, hogy a múltak voltak, de a mai nemzedék ifjúságának, különösen a zsidó ifjúságnak élete még küzdelmesebb és szerföltött nehez.

Majd az elmúlt iskolai év történetét ismerteti és legkiemelkedőbb eseményekről azt mondja, hogy

ebben az esztendőben készült el a liceum épülete,

amiért legtöbbet Kecskeméti Lipót dr. főrabbi fáradozott. Nevezetes eredmény az is, hogy

az alsó három osztály bizonyos fajta nyilvánossági jogot kapott.

Ebben az évben szervezték meg a diákok cserkészcsapatát is, amiben Szilagyai Manó tanáré a főnöke.

Az iskola növendékeinek magaviseletét általában kielégítőnek mondja az igazgatói jelentés. Majd felsorolja az osztályvizsgák eredményét, amely így fest:

Az I. osztályban 56 közül ismétlésre bukott 12 tanuló tehát 23 százalék; a II-ban 33 közül ismétlésre bukott 6, ami megfelel 18 százaléknak; a III-ban 36-ból 3, tehát 8 százalék; a IV-ben 37-ből 9, vagyis 25 százalék; az V-ben 18-ból 1, tehát 5 százalék; a VI-ban 25-ből 1, tehát 4 százalék; a VII-ben 32-ből egy sem bukott meg ismétlésre; végül a VIII-ban 36 tanuló közül 1 bukott ismétlésre, ami 2 százaléknak felel meg.

emberek gyülekezetebe, hogy tekintélyének súlyával igazolja a szeretet mozgalmát.

— A különböző keresztény felekezetek utja — ugymond, — olyan, mint a hegyről aláfutó patakoké, amely egytől egyig a tengerbe vezet. Ilyen a különböző nyelvű emberek utja is.

Románok és magyarok más nyelven beszélnek, de a szeretet nyelvét mindenki megérti s a szeretet utja Isten országába vezet.

Vasárnap délelőtt egy külvárosi váradi házban magyar és román papok szeretetre és lelkeknek az igazi vallásosságát hirdették. Megalakult a váradi „Ima és Kulturház.”

Ezután az érettségi vizsgákról szól a jelentés. Felemlíti, hogy

az érettségi rendelet csak áprilisban jelent meg

és csak akkor vehetett a tanári kar s a diákság tudomást arról, hogy három tárgy is szerepelni fog az érettségiben. E vizsgák már ismert mizériáiról szólva megemlíti a jelentés, hogy

a zsidó liceum érte el a kerületben a legjobb eredményt, amennyiben a tanulók 55 százalékanak sikerült a matura.

Köszönetet mond az igazgatói jelentés az iskola bizottságnak: Kabos Béla dr. nek, Kecskeméti Lipót dr. főrabbinak és Konrád Béla dr. nek, akik fáradságot

Peter Julian fegyelmi vizsgálatot folytat

Különös vádak a csikmegyei prefektus ellen

A Cuvantul jelentése szerint Csikmegyében számos közigazgatási visszaélésnek jöttek nyomára. A belügyminiszter ezért megbízta Peter Julian közigazgatási főfelügyelőt, Bihar megye volt prefektusát, hogy vizsgálja meg a csiki közigazgatás ellen felsorakoztatott vádak. Peter Julian két hétig Csikmegyében tartózkodott és számos érdekeltet és tanut kihallgatott az ügyben. Munkájának eredményeképpen Peter Julian mostan készítette el a hivatalos jelentést a belügyminiszter számára.

E jelentésben, a Cuvantul szerint, Peter Julian megállapítja, hogy

Akiket elutasítottak

Az állampolgársági felebbezések eredménye

Az állampolgársági felebbezési bizottság által a nagyváradi állampolgárok közé eddig fölvevett kérvényezők névsorát már közöltük. Most azoknak a nevét közöljük, akiknek a felebbezését a bizottság elutasította. A felvétel megtagadásának oka — értesülésünk szerint — sok esetben az volt, hogy a kérvényeket most is hiányosan szerelték fel. A két legfontosabb okmány: a születési és illetőségi bizonyítvány például az elutasítások legtöbbször esetében hiányzott. A másodfokú fórum határozata ellen természetesen további jogorvoslati lehet élni és pedig végső

soha sem kimélve dolgoznak a liceumért.

— Végső szavam hozzátok intézem — fejezte be beszédét Szilas igazgató — kedves volt nyolcadikos tanítványaim. Szerettem ti mindig éreztétek és azt hiszem, hogy ha néha keményebb is voltam hozzátok, tudtátok, hogy bennünket a szeretet szálai fűznek egybe.

Valamikor a tanár és tanítvány gyakran egymással szemben állottak, most kéz kezét szorítva haladnak egymás mellett.

A legfőbb motívum, amely összetartja őket: a szeretet. Ez a szeretet fog kísérni tovább benneteket, amikor kiléptek az életbe és megkezditek ott a küzdelmet. Legyetek becsületes emberek és vallásukhoz hű zsidók.

Lelkes tapsvihar zúgott fel az igazgató beszéde után. Majd Kabos Béla dr. elnöki elismerését nyilvánította a tanári karnak, különösen Szilas igazgatónak és Szilagyai tanárnak.

Következett az ösztöndíjak kiosztása. Igen sok kis és nagy diák kapott pénzt és könyvjutalmat.

Meer Pál érettségizett diák mondott a tanítványok nevében bucsubeszédet:

— Köszönjük — ugymond — az áldozatot a tanároknak, az áldozatot, amellyel belénk oltották a betű szeretetét, köszönjük a meggyőződés melegségét és a lelkesedés fényét, amellyel áthatolunk minden sötéttségben... Eltávolunk de szívünkben mindig élni fog az eszme... Soha le nem térünk a zsidó eszme utjáról... Kik ittmaradtok, Isten veletek!

A zenekar néhány operarészletet adott még elő s végül Kabos Béla dr. köszönetet mondott az ünnepség rendezőinek.

Hondrea őrnagy, Csikmegye prefektusa, a román érdekek ellen dolgozik, gyanús összeeskötötést tart fenn a megye székely nemességeivel (?), amelyet a román lakosság rovására favorizál.

Elhanyagolja a közigazgatást, miért is alárendeltjei különböző visszaéléseket követnek el. Ezért Peter Julian azt ajánlja, hogy a belügyminiszter menessze Hondrea prefektust, Gherman alispánt és a gyergyói polgármestert.

A jövő hét folyamán, amikor a belügyi tárcát vezető miniszterelnök visszatér Bukarestbe, ez a probléma megoldást fog nyerni.

Márkus, Lévey Zsigmond, Löffler Antalné szül. Grünfeld Róza, Rosenfeld Mózes, Robinsohn Móric, Schön József.

Lóháton és kocsin Besszarábiától Bécsig

EGY SVÉD MAGNAS MEGISMÉTLI
XII. KÁROLY KETSZAZTIZENEGY
EV ELŐTTI UTJÁT

Budapestről jelentik, hogy Von Starch svéd mánás, kitűnő urlovas elhatározta, hogy a besszarábi Tighinától (más néven: Bendertől) Bécsig lóháton fogja megtenni azt az utat, amelynek Vöröstoronytól Bécsig terjedő szakaszát 1714 őszén XII. Károly svéd király lóháton és szekéren 8 nap alatt járta meg. A nagy svéd uralkodónak erről a történelmi nevezetességű utjáról, amelyet a repülőgép és rádió századának svéd mánása pusztá kedvtelésből megismétel, hites történelmi leírását Ballagi Aladárnak, a pesti egyetem európai hírv. professzorának „II. Károly és a svédek átvonulása Magyarországon” című könyve nyomán az alábbiakban adjuk:

Poltvánál ukrán földön 1709 július 8-án Nagy Péter cár döntő győzelmet aratott XII. Károly svéd király csapatai. Az európai protestánsoktól bálványozott svéd uralkodó Benderbe, Besszarábiának e nagy városába menekül, ahol a török az ur. Több, mint öt esztendőn át élvezte a szultán vendégsárgát s a törökök mint valami Allah-küldötté felsőbb lényre, úgy tekintenek a svéd királyra, akinek vallásossága, hallgatag büszke magatartása, grandseigneuri jósága megbabonázta az élénk fantáziájú mohamedánokat. Világhódó társra elhivatottnak tartják a Dnyeszter partján esténként lovagoló királyt, akit ilyenkor szelidített szarvasok egész folkája kísér. Már emigrációjának legelső napjaiban azt tervezgeti XII. Károly: miképpen juthatna vissza hazájába, mert a közvetlen út el van zárva előle. II. Rákóczi Ferenc gondolkod és az erdélyi fejedelemehez, aki akkor a kuruc szabadságharc éveiben sokszor Európába menekült, küldi Meijerfeld tábornokot. Meijerfeld Munkácsra utlevelet és megedeket kér Rákóczitól XII. Károly számára, sőt beavatja az erdélyi fejedelmet abba a tervbe is, hogy XII. Károly a Lublin tájékán táborozó 8000 svéd katonával akar egyesülni és újabb harcot kezdeni Oroszország ellen. Rákóczi helyzete roppant nehéz, ő szövetségese az oroszoknak, a cári udvar hamarosan megtudja, hogy Meijerfeld Munkácsra járt, Rákóczi tehát megpróbál XII. Károly és Nagy Péter között békét közvetíteni. Ez azonban eleve nem sikerül, viszont XII. Károly előtt gyanúsá válik Rákóczi az oroszbarátság miatt, másrészt pedig elveszi Rákóczi épen XII. Károlylyal való tárgyalásai miatt, az oroszok rokonszenvét is.

Közben a törökök számára is terhes kezd lenni a svéd királynak és nagy számú csapatának benderi tartózkodása. A politikai okokon kívül már csak azért is szeretnének megszabadulni a svédektől, — mert rengeteg pénzbe kerülnek. Hosszu volna itt leírni azt az elkeseredett, sőt egyszer közel háromszáz emberéletbe kerülő küzdelmet, amit a svéd király a Porta ellen foly-

tat, amely mindenáron el akarja távolítani az országból a kellemetlen emigránst. 1714 júniusában aztán XII. Károly kikéri a fermánt, az utlevelet, de még ekkor sem indul, mert előbb utókölségre valót hajt fel, 30 százalékos kamatra. 1714 októberében már Pityes-tiben van és az ottani egyik szőlőben egyik török hiva ezt tanácsolja a Magyarországra felé készülő svéd királynak:

— Felség! Tegyen föl fekete parókát, huzzon a fejébe hálósípkát, öltön hálóköntöst. Városokban szálljon Felség a legjobb fogadóba, rendeljen azonnal bort, mivelhogy gyakran szomjas, beszéljen róla a fogadósneval, ki vel, ha fiatal és szép, vagy, ha van a háznál hasonló leány, hát azzal huzzassa le a csizmáját s adassa elő velük hálóköntösét és papucsait. Mikor aztán jól evett és ivott, bujjon az ágyba s aludjék késő reggelig. Ha mindezt megteszi, nem hiszem, hogy lenne valaki a világon, aki ráismerne a svéd királyra!

A „vasfejű” király svéd kapitánynak öltözött, hogy kikerülje azt a rengeteg ünneplést, amit Erdély és Magyarország népe számára előkészített. Vöröstoronyánál lépte át a határt. Nagyszebenben, Ballagi idézett könyve szerint a

„Römischer Kaiser” szállóban lovaspostát bérelt. Szászsebesnél végetért a lovasposta és innen szekérpostán ment, kísérőivel együtt, Gyulafehérváron, Nagynyeden, Felvincen és Tordán át Kolozsvárra. Itt a király beteg lett, de azért késedelem nélkül tovább ment Nemes-Zsukra, ahol gróf Székely Ádám kastélyában szállt meg.

Itt megsejtették, hogy ki rejtőzhetik a svéd kapitány uniformisában, mert fejedelmi ebédet adtak tiszteletére. Zilahon Zoványi Pipás György református esperes vendégei voltak a svédek, s az esperesi házon ma felirat van, hogy ott szállt meg a svéd király 1714. XI. 9-én. Másnap éjjel Szilágysenylyön, november 12-én pedig Debrecenben van. A Hortobágyon, Hatvanon, Aszódon át november 14-én ért Pestre, ahol a hagyomány szerint a Lipóztutca és a Franciskánus-utca sarkán levő házban szállt meg. Az akkori repülőhídon át távozott a Rudasfürdő irányában. Pontos adatok innen fogva nem igen vannak, de tény az, hogy Vöröstoronytól Bécsig nyolc nap alatt tette meg az utat a „svéd király”, akinek szinte páratlan történelmi egyénisége ma is él a magyar nép legendáiban...

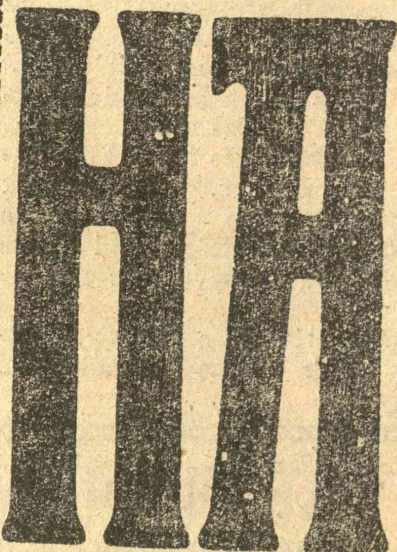
Nap- és esernyőket BLUM VILMOS

mélyen leszállított árban árusít KÖRÖSPART
javításokat és áthuzásokat olcsón vállalom

Ne adja ki pénzét

egyszerre, hanem vásároljon készpénz-raknát is olcsóbban
a Bihar megyei takarékkal szemben levő
Vitrael Gábor cégnél
Str. Avr. Iancu (Kossuth-utca) 10 sz. hol minden férfi és női ruházati cikket részlelfizetésre
eredeti gvári árban szerezhethet be
Vigyázzon a címre

UJDONSÁG! 3
Schaw: Szent Johanna L. 220

beiratkozik a HEGEDÜS
HIRLAPIRODA Kölcson-
könyvtárba, 40 leiért ha-
vonta minden könyvet
kiolvashat.

minőségben vezet

Olcsó és elegáns GYERMEKCIPIŐK
Carmen gyermekcipőszalonban, Str. I. Vulcan, (Nagy Sándor-utca) 4

Festékek Lakkok
Háztartási cikkek
Vegytermékek

legjobb és legolcsóbb beszerzési forrása
Schönzweig és Beer
nagyáruház Str. Avram Iancu (Kossuth-utca) 13.

VAN VYK és FLÜGEN-lakkok gyári
lerakata. Művészi olajfestékek és kel-
lékek. Állandó nagy raktár anilin-fes-
tékekben. Ruhafesték különlegességek.
Görög és amerikai szivacsok közvet-
len behozatala. 1798

MOZI

— Harry Peel ma látható utol-
jára a „Gyorsabb, mint a halál”
c. végtelen izgalmas kalandfilm-
ben. Ez a film valóban igazi
Harry Peel film, izgalmas témá-
jával az idegeket a megfeszülé-
sig csiklandozza. Harry Peel itt
is, mint mindig a gyengébbeket
pártolja, s elősegíti a rossznak,
gonosznak büntetését. Holnap
kedden először Dante monu-
mentális film!

— Mac Sennet, a legkiválóbb
amerikai filmkomikus írta, ren-
dezte és játsza a Dorian-Terras-
seon és Dorian-filmszínházban
ma, hétfőn 6 és 9 órakor színre
kerülő 8 felvonásos burleszk
műsor kacagtató darabjait. Ido-
mitott elefántok, kutya, kroko-
dilusok, macskák és teknősbékák
játszák a minden eddig látott
vigjátékot felülmúló komédiák
főszerepeit. Jön Elinor Glyn re-
génye: „Hat nap”.

* Orvosi hír. Dr. Gutt-
man n. Jenő külföldi utjáról ha-
zaérkezve ismét rendel sebész-
és női betegeknek, délután
3—5-ig. Str. Josif Vulcan (Nagy
Sándor-utca) 6. I. emelet.

x Igunk kizárólag békebeli
minőségű Dreher-Haggenmacher
sört. Minden jobb helyen kap-
ható.

x Fehérnemű szabásati és
varró szaktanfolyamot létesíték.
A legmodernebb és legkönnyebb
módszer szerint képeket nyuj-
tok: a női és férfi fehérneműek
összes ágaiban. A tanfolyam 6
hetes; kezdődik folyó hó 9-én.
Beiratkozni lehet: délután 5-től
7-ig. Horváth Lucia fehérnemű
szalonja Strada Rimanóczi utca
13. szám.

* Előjegyzések a társulati fel-
ső kereskedelmi iskolában. A
Nagyvárad Kereskedelmi Csar-
nok felhívja azokat a szülőket,
akik gyermekeiket az általa
fenntartott fiú és női felső keres-
kedelmi iskolába akarják be-
íratni, hogy saját érdekében
gyermekeiket előjegyeztessék,
különösen az első osztályokba,
mert a kellő időben nem jelent-
kezők hely hiányában kimarad-
hatnak. Az előjegyzés f. hó 6-án
kezdődik és f. hó 12-ig tart az
iskola igazgatóságánál d. e. 11—
12-ig. Az elnökség.

ESŐERNYŐ legolcsóbb a
készítőnél
Rosenberg Testvérek
Strada N. Iorga (Zöldfa-utca) 8.
1808 Behúzás, javítás gyorsan készül.

JÓ ÁLLAST KAP, ha a Gábelsberger-
féle gyors- és gépro szakiskola 8-án
kezdődő tanfolyamára beiratkozik. —
Előadások minden nyelven, gyorsírás,
gépírás, kettős könyvvitel és az összes
irodai munkák. Str. Gen. Mosoiu 3.
(Mezey Mihály-utca) 3. Délután 2—5-ig

Mielőtt

BUTORT

vásárolna,

DANIBERG és WALDNER

Butornagyáruházát

tekintse meg WALLERSTEIN FERENC UTÓDAI

Strada Nicolae Iorga (Zöldfa-utca) 19 sz.

1801

Nem jó színészek, hanem irányelvek!

Levél az Estilap szerkesztőjéhez

Örömmel fogadtuk az Estilap régivárt bátor felszólalását, amely a kolozsvári színészek látogatásának hatása alatt szót emelt a színház kétségbeesett hiányosságait. Köszönjük Szerkesztő úr, hogy a roppant nivódifferencia megvilágításával sikertült Gróf László szinigazgatót annak a belására bírni, hogy a helyzetet, a magyar színészet érdekében, a közönség érdekében és önmaga érdekében haladéktalanul változtatnia kell. Nem hinnénk, hogy a direktor ne tudná, hogy a társulat szervezésénél — pláne a legfrissebb tapasztalatok után — milyen szempontokat kell körültekintően érvényesítenie. De ha nem ismerné feladatát, semmi se volna a közönségre lehangolóbb, mintha lépéseit a gyermekien naív enciklikához szabná, amelyet a tiszteletreméltó Nagyváradi vasárnapi száma komoly helyen közölt.

A cikkíró (saját kifejezésével szólva) bizonyára nem „nehéz” ha különös prozopopejával kihirdetett véleményéhez a közönség bátorodik hozzáfűzni alázatos megjegyzéseit. A cikk írója szerint a mainál jobb intézmény negatív irányelvek és pozitív irányelvek alapján szervezhető. Ez nagyon szép és kellemesen cseng az akadémiás értekezésekben, de a közönség valóban nem hajlandó a cikkben kifejtett bizonytalan, szintelen és értéktelen javaslatokat magáévá tenni.

A cikkíró úr szerint fontos a „női tagok” (!) kvalifikációja. Érdekes. Például az igazgató ne szerződtesse olyan „női tagot” aki orfeumpódiumokról érkezik. Nem tudjuk van-e ilyen művésznője a színháznak, csak tudjuk azt hamarjában, hogy bizonyos Elenora Duse nevű „női tag” Vigevanoban eleinte kis vaudville-tyukocska volt és minden negatív irányelvek ellenére is sikerült valamire vinnie. Egyébként, ahogy a cikkíró ur elbusultában kritizál magyar művésznőket, ez a hang pregánás cáfolata Balzac gondolatának, hogy Krisztus ugyan jobbá nem, de finomabbá tett bennünket...

Hagyjuk ezt, nagyon szomorú! De annál vidámabb a fölényes prozopopej, hogy milyen férfiakat szerződtesse a direktor. Milyeneket? Tűrhető megjelenésű, értelmes, beszédhibáktól mentes, fiatal tagokat. Aztán szerződtesse egy naivát, friss, drámai szendét és... és egy szépségszínésznőt, akinek nem árt ha komikus vénája van.

No kérem!

Körülbelül a passzarovici béke óta más szempontokat keres a színházak közönsége. Igaz nem szívesen okvetlen beszédhibás, sőt egyes esetben a siketnéma színészeket sem kedveli s nem strálja magát olyan művészek után, akik ki tudják számítani a gömb köb tartalmát. Nem bizony. A közönség intelligenciát és művészetet követel. Intelligens, tudatos (tűrhető megjelenésű) művészeket. Nagyváradon az aléptimény rossz, ezt kell kiavítani első sorban. Modern

drámai rendezőre van szükség, sok, gondos, átgondolt és átértékelített próbára — arra való színészekkel (komikai vénával vagy komikai véna nélkül.) Nem szépségszínészeket várunk, hanem

jó színészeket, jó darabokat, jó előadásokat. Kár, hogy az érdekes cikkíró hamis impresszióknak és nevetséges laikusok befolyásának esett áldozatul.

Látcsöves tapsoló.

Példátlan botrány a váradi futballbajnokság döntő mérkőzésén

Befejezetlen maradt a meccs — A megakadályozott tizenegyes

A nagyváradi kerület futballbajnokságáért lejátszott NAC-Egyetértés döntő mérkőzést olyan kínos botrány zavarta meg, amilyenre a váradi sport annalszeiben nem igen akad példa. A sajnálatos következményekkel járó incidenst, — mint minden egyes esetben, úgy most is — a végsőig fanatizált és felizgatott tömeg idézte fel és ez a lobogó szenvedély csakhamar átragadt az Egyetértés játékosaira is, akik vad elkeseredéssel vetették rá magukat a NAC csapatának minden játékosára. Ez a sporttól távol álló színjáték több mint egy órán keresztül tartott, míg végül a mérkőzést levezető bíró ítékezésének megakadályozása miatt kénytelen volt a meccset a befejezés előtt huszonkét perccel lefújni.

A történeteken sajnos, ma már az sem változtat, ha a szövetség, amely elé az egész botrány tartozik, kivételes szigorral fogja megfenyíteni a sportszerűtlen eszközökkel harcoló játékosokat. A tény az, hogy a váradi sport fekete vasárnapja alaposan el fogja venni a kedvét azoknak a keveseknek, akik még komolyan érdeklődnek Váradon a sport iránt.

A botrányos mérkőzésről alábbi tudósításunkban számolhatunk be.

Az 1925. évi bajnokság befejező mérkőzése lett volna hivatalosan eldönteni, hogy a NAC lesz-e ismét a váradi kerület bajnoka, avagy kénytelen lesz átengedni e címet a Törekvésnek. Erről volt szó a tegnapi NAC-Egyetértés mérkőzésen. Az Egyetértés a bajnokság utolsóelőtti helyén állott, az ő sorsán tehát nem sokat változtatott volna, a mérkőzés kimenetele. Annál közvetlenebbül volt érdekelt azonban a NAC esetleges veresége.

Már a mérkőzés első pillanatában érezni lehetett, hogy a klubrajongástól fanatizált tömeg nem könnyen hagyja magát leszerezni. Éktelen ordítás, vad, reprodukálhatatlan kifejezések röpködtek a korlátok mögül és a pályán is csakhamar felháborító jelenetek játszódtak le. Különösen a híres Dézsi-fivérek jártak elől a rossz példával, a kik

sértő kifakadásokon kívül, a játékosok testi épségét is veszélyeztették.

Róth bíró sipja szinte pillanatokig akasztotta meg a durva elgáncsolásokat. Rengeteg szabadrugást ítélt az Egyetértés ellen, ez azonban úgy látszik csak arra volt alkalmas, hogy az izzó váradi munkáscsapat, amelynek feltűnően érdeklődés állott hogy hangulatot még jobban elmérgesítse. Az első félidő így is arány-

lag komolyabb összetűzés nélkül múlt el.

A második félidőben aztán elementáris erővel tört ki a vihar. Egymást harsogják túl az ordítók:

— Csak a fejét! Menj belé! Törd ki a nyakát! —

és még más hasonló kifejezések röpködtek. A bíró igyekszik nyugodt maradni és páratlan eréllyel próbálja az egyre durvuló akciókat megakadályozni.

Jóindulatu figyelmeztetése nem sokat használ.

Előbb Décsit, majd nem sokkal később Jakab centerhalfot kénytelen eltávolítani az Egyetértés csapatából. Közben az Egyetértés Mónus révén gólt is ér el. A különben szép eredmény a tömeget és a játékosokat még alaposabban feltűzeli. A NAC érthető elszántsággal küzd az ésszel várják.

Kis Károly a váradi református lelkészjelölt

A presbiterium fontos ülése

A nagyváradi református egyháztanács Sulyok István és Thury Kálmán elnöklésével tegnap délután rendkívüli fontos értekezletet tartott.

A presbiterium első sorban az egyházmegyének azt a határozatát vette tárgyalás alá, amely a tanárok illetményeit állapította meg. A határozat szerint a törzsfizetéshez még tizenkétezer lejcs drágasági pótlék járul. Ez a határozat annál fontosabb, mert ezzel elvesztette aktualitását Nagy Vilmos ismeretes felbuzgalmi ügye, amelyet köztudomás szerint a drágasági segély megvonása miatt indított az egyházmegye ellen.

Nem kevésbé fontos tárgya volt az ülésnek a váradi református

egyenlítő gólért, azonban az Egyetértés hívei és a publikum egy része a kirepülő labdát percekig át elrejté, s ezzel igyekeztek a mérkőzés idejét csökkenteni. Néha csak a legerélyesebb közbelépés használt.

Cosma Edmund rendőrtiszt viselő több rendőrről kíséreltet teszt a nyugalom visszaállítására, de fáradozása eredménytelen maradt.

A 23-ik percben aztán végképp kirobbannak a szenvedélyek. Az Egyetértés sorozatos durvaságkodásaiért — amit egy

tizenhatos vonalon belüli gáncsolással fejezték be — a bíró tizenegyeset ítélt.

Az Egyetértés a tömeg páratlan terrorja közben nem hajlandó a bíró ítéletének eleget tenni. Megakadályozza a büntető rugást. Közben Tripa sértő kifakadásokkal ront a bírora. Erre őt is eltávolítják a pályáról.

Öt percig tart ez a bizonytalan helyzet, míg végül Róth bíró lefújja az egész mérkőzést.

A nagyváradi szövetség ma esti ülésén foglalkozik a szenvedélyes botrányról és döntését sportkörökben érthető érdeklődéssel várják.

külön parichialis körlet megalakulása, illetően az ottani lelkész állás betöltése. A presbiterium a lelkész állásra egyhangú felkiáltással Kis Károly lelkészt jelölt. Elhatározta az értekezlet, hogy a jelölés megejtéséről sürgős jelentést tesz az esperesnek, amelyben egyben kérni fogja a választás sürgős kiírását.

Foglalkozott végül a presbiterium az egyházmegyében megüresült két világi tanácsosi és egy világi jegyzői állás betöltésével. A presbiterium a maga határozatát dr. Ujfalussy Sándor élelvi ügyvédre és Török Gyula nyugalmazott államvasuti főfelügyelőre, illetően dr. Borbély Lajosra adta le.

Lédererné titkai

Mit mondott a gyilkosságról a cellában Léderer?
Az asszony egyedül volt a gyilkos

— Budapesti tudósítónk távirata —

A Lédererné gyilkossági pörében ma szenzációs vallomás hangzott el. Damian Árpádot hallgatták ki, aki kémkedés gyanúja miatt a Margit-köruti fogházban letartóztatásban van. A fogolynak szomszédos cellája volt a Léderer cellájával és a két rab

a kályhacsövén keresztül éjszakánként beszélgetett.

Természetesen első sorban a gyilkosságról diskuráltak. Léderer kijelentette, hogy

Ő nem is vett részt a gyilkosságban, hanem a felesége,

lőtte le Kodelkát.

A katonai bíróság előtt azért vállalta a gyilkosságot, mert ártatlanságát úgy sem hitték volna el.

A hulla feldarabolásában segített a feleségének. Elhatározták, hogy mindketten

öngyilkosok lesznek, de nem volt elég erejük ezt a tettet vérehajtani.

A cellában Léderer idegen tisztról nem tett említést.

Kihallgatták ezután Léderer tanuit. Felvonultak a házaspár magánéletének összes szemlé-

lői, varrónők, kalaposnők, himzönők, butorosok, korcsmárosok, bérkocsisok.

Valamennyien azt vallották, hogy Léderer állandóan féltékenykedett feleségére, mert Kodelka ajándékokkal kedveskedett az asszonynak.

Azokról a tisztekről, akiket Lédererné a gyilkossággal gyanúsít, senki sem tud. Tisztek egyáltalában nem is jártak Lédererekhez.

A házaspárt mindenki gazdag embereknek tartotta. Lédererné azzal dicsekedett, hogy

Titolban nagyszerű föld-birtoka van, pompás kastéllyal, apja egyik bizalmi embere volt Károly királynak is.

A kastély fényképei berámázták a szobájának falain függöttek és azokat mindenkinek mutogatta.

Ezzel be is fejezik a tanuki-hallgatáscokat, az elnök szünetet rendel el, majd a szünet után bejelenti, hogy a bizonyítási anyaggal végzett a bíróság. Most nyilatkozik az elnök Lédererné védekezésének lényegéről, amely szerint Prónai tisztek ölték meg Kodelkát és fölszólítja az asszonyt, hogy adja elő bizonyítékaikat.

Az asszony föláll a vádlottak padjáról és lassan az elnöki emelvény felé indul.

A vállá megrándul, zsebkezdőjét a szeméhez emeli és most először zokogni kezd.

Sirástól fátyolozott hangon panaszolja, hogy a cellában három levél volt és ma, amikor kereste a leveleket, már csak egyet talált meg. A cellájában mindig kutatnak és ez az oka annak, hogy két levél hiányzik. Azt állítja az asszony, hogy az első levélben, amit kapott, figyelmeztetik őt. — Megnyugtatták benne, hogy legyen nyugodt, a férje már nincs Budapesten, kiszöktették Oroszországba...

Most elhallgat Léderer Gusztávné, törölgeti a szemét és így szól magyarul:

Átnyújtom az elnök urnak.

Egy számolócédulát ad oda a bírónak és tovább mondja, hogy mi volt a másik levélben, amit ugyancsak nem talál. Ebben figyelmeztetik, hogy hallgasson, akármire ítélik, ne törődjön vele, mert a barátai nem hagyják cserben. A harmadik cédulán újságból kivágott nyomtatott betűkből ez a szó áll: „Schweigen.”

És most zavarosan, összefüggéstelenül

motyog a vádlott asszony az állítólagos Prónai-tisztekről, egy monogramos fehér papírlapról amit neki a Zugligerben kellett volna valakinek átadni...

Az elnök félbeszakítja és megvizsgálja a számolócédulát, amelyen csakugyan ez áll: Schweigen. Lédererné azt mondja, hogy cellája résén nyújtották be ezt a cédulát. Egy órát adta oda neki.

A bíró most bejelenti, hogy a fogházügyessel egyetértésben kifogják nyomozni a levélcsempészség titkát.

APRÓ HIRDETÉSEK

LÉVELEZÉS

Lüster, ruhavászon, tennisz és nyári divat **SZÖVELEKEL** legolcsóbban **SZÉKELY** posztóáruházában **szerezhetünk be** Str. Avram Iancu (Kossuth-u.) 5.

MÉG e hó 15-ig tart a kiárulás át-költözés miatt Kertész Reclam üzletében Rimanóczy-utcán. 1710

Gyermekkocsik Székénél, Piața Unirii 16

JOBB iparos megismerkedne fess szakcsővel, ki állandó mozipartneré volna. Teljes című leveleket „Partner” jelzőre a Hegedüs Hirlapirodába. 179

LAKÁS

KÖZPONTBAN butorozott szoba azonnal kiadó. Strada Vlahuta (Szent János-utca) 30. 184

5 szobás lakást keresek központban. Lelépést fizetek. Ajánlatot „Igazgató” jelzőre a Hegedüs Hirlapirodába. 173

BUTOROZOTT szoba azonnal kiadó. Strada Vlahuta (Szent János-utca) 28. Polonkay.

ÉPÍTÉS alatt álló házamban 3 szobás utcai lakást adok 3 évre 100 ezer leiert bér nélkül. Weisz Gizi, Strada Matei Basarab (Nyomda-utca) 4. 143

BUTOROZOTT szoba teljes ellátással, fiatal ember részére kiadó. Strada Rosiorilor (Huszár-utca) 19. Takácsné. 161

ÜZLETHELYISÉG és egyszoba konyhából álló lakásmat eladnám v. kétszobás lakással elcserelném sürgősen Strada Simeon Barnutiu (Danjani-utca) 29. szám. 157

ALKALMAZÁS

FŐZŐNŐ bejárónőnek vagy mindenek ajánlkozok, Majorné. Strada Cloșca (Hid-utca) 6. 135

TANULÓLEÁNYOK felvétetnek a Pelikan Mill borítékgyárban, Strada Pictorial Grigorescu (Mészáros-utca) 4. 168

ÜGYES szobaleány azonnalra felvétel. Cím a kiadóban. 168

PERFECT német gép és gyorsíró (németországi fiatalember) keres azonnali belépésre alkalmazást. Cimeket a Hegedüs Hirlapirodába kér. 167

MINDENES leány fölvetetik Strada Episcopul Ciorogariu (Uri-utca) 15. földszint balra. I. számú ajtó. 178

CSEMEGÉS segédet vagy gyakorlott kiszolgálónőt és egy kifutó leányt felvesz Kurtág Buffet. 183

MUNKÁSLÁNYOKAT felvesszünk. Halász Testvérek, Strada Cogalniceanu (Várady Zsigmond-utca) 16. 180

VARRÓNÓ gyakorlott, házakhoz ajánlkozok. Cím a kiadóban. 185

GÉPÉSZMÉRNÖK jelölt a szünidőre állást keres. Műgyetemi hallgatók és középiskolások tanítását elvállalja. Cím a Hegedüs Hirlapirodába. 176

PÉNZTÁRKEZELÉSBEN és segéd könyvelésben jártas leány megfelelő állást keres. Címét „1800” jelzőre a Hegedüs Hirlapirodába. 175

IZRAELITA családnak kisasszony nevelőnőnek, ki mindenben jártas, helyet keres. Cím: Strada Densușianu (Jókai Mór-utca) 4. 174

HAZI varrónő házakhoz ajánlkozok, napi 70 leiert. Strada Dimitrie Cantemir (Beöthy Ödön-utca) 10. 172

JÓ családból való tisztességes nő jobb urházhhoz ajánlkozok, ki a háztartás minden ágában jártas, helyben vagy vidékre is elmegy. Cím: Közép-utca 15. Csillagváros, Karácsonyinénál. 171

JÓ családból való tisztességes nő szoptatós ádának ajánlkozok, vidékre is elmegy. Cím: Közép-utca 15. Csillagváros, Özvegy Karácsonyinénál. 170

KERESKEDELMi gyakornoki állást keres most végzett kereskedelmista, bank vagy gyárnál. Cím Hegedüs Hirlapirodában. 186

ADÁS-VÉTEL

EGY jókarban levő szép plüsdívány eladó. Vadász, Baross-utca 8. 169

ALIG használt előszoba kosár, butor, garderober fallal eladó. Strada Nicolae Zsiga (Lukács György-utca) 11. 181

FILET terítők, kiváló szép munkák olcsón kaphatók. Megrendeléseket felveszek. Cím Hegedüs Hirlapirodában. 177

ARADI ÁRUMINTAVÁSÁR
és Butorkiállítás 1925. aug. 1-10.

75% utazási kedvezmény

Koncertek, theatralis szórakozások és Radio
Gazdasági kiállítás
Sportesemények és ünnepek
Országos kongresszusok és nagygyűlések stb

Mosse hirdetés 1809

Legújabb divatu

intarziás háló- és ebédlők

a legfinomabb kivitelben

Amerikai rendszerű

irodabutorok olcsó
bükkfahálók

állandóan raktáron

Rimanóczy műbutor és parkettgyár Rt.
Strada 20 Aprilie 9. (volt Kolozsvári-utca) 117.

ORIASI ipartelep épületekkel vasúti vágány mellett olcsón eladó. Cím Hegedüs Hirlapirodában. 132

ÜZLETBERENDEZÉS eladó. Strada Wilson (Füzes-utca) 45. 153

GYAR utca 39. számú ház sürgősen eladó. 149

JÓKARBAN levő gyermekkoszt megvételre keresek. Cím: Himler, Str. Horia (Báthory-utca) 16. szám.

ELADÓ ház, melyben 4 szobás lakás 90 cm² suterin, villany és ipari árammal ellátva, átadó. Cím a kiadóban. 162

KÜLÖNFÉLÉK

MOSAST, vasalást vállalk. Tamás Margit, Biharpuői, Viz-utca 419. 158

PÖTVIZSGARA előkészít lelkiismeretes tanfőru. Cím Hegedüs Hirlapirodában. 182

Bútorok gyári áron kaphatók a legfinomabbtól a legolcsóbbig
Steiner butorgyárosnál,
Avram Iancu u. 1. Szapalota suterin

Üzletberendezést,
áta'akításokat, mindenféle asztalos munkákat 1460
jutányos árban készít
DENGELEGI
Victoriei 46. (Kolozsvári-u.) Telefon 579

34-38 LEI/16

25 DRB LEVÉLPAPÍR
DRB BORÍTÉK!
SONNENFELD & CO.
PAPÍRÁRUHÁZBAN REGINA MARIA
(BEMERTER) 3. SZÁM

KÖNYVEK
melyeket mindenkinek olvasni kell!!

„A Coueizmus” Egész legy és önfegyelmzés. Irta Coué Emil, Ára Lei 108

Érettségiző fiainak a nemi életéről és életfeladatairól Apáknak és fiúknak Irta dr Juba Adolf. — Ára Lei 65

Az ifjúságnak a nemi betegségekről Ára — — — — — Lei 20

Szerelmi élet a házasságban Ut a nemi kérdés új irányu megoldása felé. Irta M. C. Stopes. Ára — — — Lei 180

Az elhanyagolt nemi betegségek következményeiről. Hogyan óvhatjuk meg magunkat a nemi betegségektől? Ára — — — — — Lei 20

Hogyan óvhatjuk magunkat a nemi betegségektől. Ára — — — — — Lei 20

Az állam és társadalom feladatai a nemi betegségekkal szemben Lei 20

Házasság és a nemi betegségeik Lei 20

A syphilis elleni védekezésről Lei 20

A prostitúció történetéből Ára Lei 25

Vita Sexuális. Az ember nemi élete. Sexuálpathológiai tanulmány. Irta dr Nemes Nagy Zoltán Ára Lei 180

Kapható a
Hegedüs Hirlapirodában

Sonnenfeld Adolf részv. társ.